

ГАЛЮК ЛЮДМИЛА РОМАНІВНА

Галюк Людмила Романівна (н. Краморовська, 12.02.1936, Харків) — бібліотекар, бібліотекознавець, громадський діяч.

Завідувачка 32-ї масової бібліотеки Московського району м. Харкова (1962–1976; нині Бібліотека-філія № 32 для дітей КЗК «Центральна бібліотека централізованої бібліотечної системи Салтівського району м. Харкова»); заступниця директора з наукової роботи Харківської обласної бібліотеки для юнацтва (1978–1988); завідувачка відділу організації науково-дослідної роботи (1988–1994); головна бібліотекарка відділу науково-методичної роботи Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ, 2001–2008).

Народилася 12 лютого 1936 р. у родині службовців у Харкові. Навчалася в середній школі № 130, у 1954–1958 рр. — Харківському державному бібліотечному інституті (ХДІК, нині Харківська державна академія культури). Після закінчення працювала завідувачкою районної бібліотеки у селищі Глибока Чернівецької області. Обиралася депутатом місцевої ради депутатів трудящих (1959–1961).

На початку 1962 р. повернулася до Харкова, де продовжила професійну діяльність у бібліотеці Харківського авіаційного інституту (нині Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»). Завідувала 32-ю масовою бібліотекою Московського (нині Салтівського) району м. Харкова. Була заступницею директора по роботі з дітьми ЦБС Комінтернівського (нині Слобідського) району (1976–1978). Депутат районної ради депутатів трудящих, очолювала комісію по роботі з дітьми, на громадських засадах виконувала обов'язки завідувачки районного відділу культури (1976–1978).

Брала участь у становленні та розвитку Харківської обласної бібліотеки для юнацтва, створеної у грудні 1977 р. Обіймаючи посаду заступниці директора з наукової роботи (лютий 1978–квітень 1988 р.), співпрацювала з освітянськими, культурно-просвітницькими закладами, молодіжними, громадськими організаціями, організовувала роботу бібліотеки як обласного методичного центру, опікувалася упорядкуванням мережі спеціалізованих бібліотек, що обслуговували юнацтво.

Протягом 1988–2008 рр. працювала на різних посадах у ХДНБ. Як завідувачка відділу організації науково-дослідної роботи організовувала та координувала роботу бібліотеки як одного із провідних всеукраїнських центрів науково-дослідної роботи (НДР) в галузі бібліотечної справи, бібліотекознавства, книгознавства України, а також зонального центру дослідження динаміки і змін читацьких інтересів у бібліотеках східних регіонів УРСР системи Міністерства культури України. За її участю в бібліотеці щорічно розроблялося понад 10 дослідницьких тем (всеукраїнських, регіональних, локальних), зросла увага до наукового обґрунтування питань розвитку бібліотечних ресурсів регіону, історії бібліотечної справи Харківщини.

1988 р. у відділі організації НДР за підтримки Л. Р. Галюк створено соціологічну службу вивчення читання. Відтоді діяльність Людмили Романівни пов'язана з дослідженнями соціологічного спрямування, орієнтованими на вивчення потреб і запитів користувачів бібліотечних послуг з метою більш повного їх задоволення. За участю Л. Р. Галюк організовано та проведено дослідження «Культура читання бібліотечних працівників» (1988), що здійснювалося на базі ОУНБ та ЦБС Дніпропетровської, Донецької, Луганської, Полтавської, Сумської та Харківської областей. Результати дослідження, в якому взяли участь понад 600 респондентів, оприлюднені в науково-методичному збірнику «Бібліотекознавство і бібліографія» (1992. Вип. 31). Брала участь в

організації «круглого столу» для працівників соціологічних служб ОУНБ (1990); організувала роботу міжвідомчої «Школи соціолога», створеної в ХДНБ з метою навчання бібліотечних працівників методиці соціологічних досліджень (1990–1993). До читання лекцій та проведення щомісячних практичних занять залучалися фахівці відділу організації НДР бібліотеки, кафедри соціології Харківського державного університету, інших закладів. Брала участь у розробці та сприяла реалізації поточних, перспективних координаційних планів НДР наукових бібліотек України, зведених планів НДР провідних бібліотек Харкова та ХДК, «Положення про координацію НДР у галузі бібліотечної справи у м. Харкові» (1990 р.).

У рамках діяльності ХДНБ як всеукраїнського методичного центру з питань популяризації науково-технічних знань та літератури досліджувала питання відповідності книжкової продукції з техніки видавництва «Техніка», «Будівельник» (м. Київ), «Прапор» (м. Харків) потребам читачів публічних бібліотек ЦБС Харкова та області (1990–1991).

Була організатором фундаментального дослідження «Бібліотечні ресурси м. Харкова: оптимізація обслуговування населення регіону» (1991–1993), за підсумками якого видано довідник «Бібліотеки Харкова» (1993, 2-ге вид. 1995). Про результати дослідження доповідала на науковій конференції «Науково-дослідна робота ХДНБ ім. В. Г. Короленка у 1991–1992 рр.», міжвідомчій нараді бібліотечних працівників Харкова (1993).

Галюк Л. Р. брала участь в організації та проведенні в бібліотеках Харкова та Східної України дослідження «Історія бібліотечної справи України», ініційованого з Державною бібліотекою України (ДБУ; нині Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого); однойменної регіональної міжвідомчої наукової конференції на базі ХДНБ (1993), на якій виступила з доповіддю «До питання вивчення історії ХДНБ ім. В. Г. Короленка».

Понад 10 років очолювала сектор планування та наукової організації праці — структурного підрозділу, що у 1995–2001 рр. працював у підпорядкуванні директора бібліотеки, а згодом увійшов до науково-методичного відділу. Опікувалася організаційно-методичним забезпеченням роботи підрозділів з питань удосконалення системи управління, планування та звітності, оптимізації бібліотечних технологічних процесів, впровадження сучасних технологій. Результати цієї діяльності регулярно висвітлювалися на засіданнях ради завідувачів відділами при директорі, вченої ради та її секції з питань наукового управління та бібліотечної технології (була заступницею голови цього дорадчого органу у 1999–2005 рр.), науково-практичних конференціях, у наукових збірниках, методичних рекомендаціях, фаховій періодиці тощо.

Займалася розробкою статистичних матеріалів до звітів ХДНБ, за формою державної статистичної звітності № 6-НК «Звіт про діяльність державних, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем (ЦБС), що віднесені до сфери управління Міністерства культури...»; формою № 80-а-рвк «Зведена звітність державних, публічних та інших бібліотек».

Вагомим був внесок Л. Р. Галюк у формування нормативної бази ХДНБ як організатора та координатора цієї роботи, безпосереднього укладача багатьох нормативних документів. Розробляла «Норми часу на роботи, які виконуються у ХДНБ» (2002), призначені для визначення штатної кількості працівників бібліотеки та обґрунтованого планування роботи; опрацьовувала пропозиції до «Тимчасових примірних норм часу на основні процеси бібліотечної роботи» (затв. наказом Міністерства культури і туризму України від 19.07.2005. № 496). Ця діяльність знайшла відображення в доповіді «До питання нормування бібліотечних процесів» на науково-практичній конференції «Короленківські читання» (2006) та статті «Нормування бібліотечних процесів — ефективний інструмент управління» (Бібліотечний форум України, 2007).

Організовувала роботу з удосконалення бібліотечної технології, запровадження чинних стандартів системи СІБІД, ДСТУ та міждержавних стандартів. Спільно з фахівцями бібліотеки розробляла технологічні інструкції «Шлях документа в процесі обробки в ХДНБ ім. В. Г. Короленка», «Про роботу з відмовленнями у видачі документів з фондів бібліотеки її користувачам» та ін. Цей напрям роботи охарактеризовано в статті «З історії технології ХДНБ ім. В. Г. Короленка (1886–1905)», опублікованій у науковій збірці «Історія ХДНБ ім. В. Г. Короленка: пошуки, дослідження» (1996), повідомленні «Робота з відмовленнями — шлях до більш повного задоволення читання» на Короленківських читаннях 2000 р.

Опікувалася завданнями розширення асортименту та підвищення якості основних і додаткових (платних) бібліотечних послуг ХДНБ, здійснювала моніторинг інформаційних потреб і запитів користувачів. Результати організованого та проведеного за її участю локального дослідження «Інформаційні послуги ХДНБ ім. В. Г. Короленка: стан та перспективи» (2002) оприлюднено у виступі «Послуги наукової бібліотеки: за матеріалами маркетингового дослідження» (у співавт.) на Короленківських читаннях 2003.

За сумлінну працю та особистий внесок у розвиток культури та бібліотечної справи Л. Р. Галюк удостоєна почесних відзнак Міністерства культури України, Харківської облдержадміністрації та ХДНБ. Як почесний гість була запрошена на ювілейні заходи, приурочені до 125-річчя від дня заснування книгозбірні (2011), а 12 лютого 2021 р. у кабінеті бібліотекознавства ім. Л. Б. Хавкіної відбулася презентація виставки «Бібліотечний портрет дослідника», організованої до 85-річчя від дня народження Людмили Романівни.

Праці

1. Об изучении соответствия книжной продукции по технике издательств «Техніка», «Будівельник», «Прапор» потребностям читателей

массовых библиотек (справка по результатам исслед.) / ХГНБ ; сост. Л. Р. Галюк. Харьков, 1991. 12 с.

2. Галюк Л. Р., Перепеча А. М. Деякі підсумки вивчення змісту і культури читання бібліотекарів // Бібліотекознавство і бібліогр. 1992. Вип. 31. С. 88–94.

3. Про хід виконання міжвідомчого дослідження «Бібліотечні ресурси м. Харкова: оптимізація обслуговування населення регіону» : довідка / склад.: Л. Р. Галюк, В. В. Мірошникова, К. Д. Тараманова. Харків, 1993. 15 с.

4. Історія бібліотечної справи в Україні : матеріали регіон. міжвід. наук. конф., Харків, листоп. 1993 р. / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; склад. К. Д. Тараманова ; наук. ред. Л. Р. Галюк. Харків, 1994. 90 с.

5. Бібліотеки Харкова : довідник / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; склад.: Л. Р. Галюк, Н. В. Сивкова. Харків, 1993. Вип. 1. 143 с.; 1995. Вип. 2. 256 с.

6. Галюк Л. Р. З історії технології ХДНБ ім. В. Г. Короленка (1886–1905 рр.) // Історія ХДНБ ім. В. Г. Короленка: пошуки, дослідження. Харків, 1996. С. 17–23.

7. Галюк Л. Р. Планування, облік роботи та звітність — головна умова оптимізації управління ХДНБ ім. В. Г. Короленка // Науково-дослідна робота ХДНБ ім. В. Г. Короленка у 1995–1996 рр. : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 8 жовт. 1997 р. / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. М. Багрянцева. Харків, 1997. С. 23–25.

8. Методичні рекомендації зі складання річного плану-звіту структурного підрозділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. Р. Галюк. Харків, 1999. 30 с.

9. Шлях документа в процесі обробки в ХДНБ ім. В. Г. Короленка : інструкція / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; упоряд. Л. Р. Галюк. Харків, 2000. 60 с. Бібліогр.: с. 50–57 (56 назв.); Те саме. Харків, 2005. 54 с.
10. Галюк Л. Р. Робота з відмовленнями — шлях до більш повного задоволення читання // Короленківські читання : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 8 жовт. 2000 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2000. С. 34–38.
11. Норми часу на роботи, які виконуються у ХДНБ : [експерим. варіант] / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. Р. Галюк. Харків, 2002. 248 с.
12. Багрянцева Л. М., Галюк Л. Р. Послуги наукової бібліотеки: за матеріалами маркетингового дослідження // Короленківські читання : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 8 жовт. 2003 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2003. С. 54–61. Електрон. аналог: URL: <https://www.calameo.com/books/00063294504d45a853b88>.
13. Складання річного плану-звіту в структурних підрозділах ХДНБ : метод. поради / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; упоряд. Л. Р. Галюк. Харків, 2005. 67 с. : табл.
14. Робота з відмовленнями при видачі користувачам документів з фондів бібліотеки : інструкція / ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; упоряд. Л. Р. Галюк. Харків, 2005. 29 с.
15. Галюк Л. Р. До питання нормування бібліотечних процесів // Короленківські читання 2006 : матеріали наук.-практ. конф. Харків, 6 жовт. 2006 р./ Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2006. С. 90–93. Електрон. аналог: URL: <https://www.calameo.com/read/000632945a1b31d03ab7a>.

16. Галюк Л. Нормування бібліотечних процесів — ефективний інструмент управління // Бібл. форум України. 2007. № 2. С. 17–19.

Джерела

1. Капустіна Н. І. Бібліотеки Харкова // Бібліотечна енциклопедія Харківщини : регіон. корпорат. проєкт. URL: <https://libenc.korolenko-kharkov.com/biblioteku-kharkova-ta-oblasti/biblioteku-kharkova-rehionalnyi-informatsiinyi-resurs>

2. Бібліотечний портрет дослідника. До 85-річчя Людмили Романівни Галюк, ветерана Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка // Сайт ХДНБ ім. В. Г. Короленка. URL: <https://korolenko.kharkov.com/novyny-ta-podii/3067.html>

3. Науково-дослідна робота Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка в галузі бібліотекознавства та книгознавства : Аналіт. огляд за 1991–1995 рр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. К. Д. Тараманова. Харків, 1997. 45 с.

4. Науково-дослідна робота Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : Аналіт. огляд за 2001–2005 рр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. М. Багрянцева. Харків, 2006. 55 с. Електрон. аналог: URL: <https://www.calameo.com/-books-/0006329457d84b64e5e4a>

5. Огляд науково-дослідної роботи наукових бібліотек та вищих навчальних закладів культури України у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства і основ книгознавства за 2001–2005 роки / Держ. закл. «Національна парламентська бібліотека України» ; скл.: Т. Богуш, С. Зворський, Л. Любаренко та ін. ; авт. вст. М. Слободяник. Київ, 2009. 233 с. Електрон. аналог: URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=767>

6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка: (1886–2011) : каталог видань Бібліотеки та публікацій про її діяльність : [у 4 ч.] / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; уклад. : О. П. Куніч, Н. І. Полянська, Т. О. Сосновська та ін. Харків, 2011. 485 с. Електрон. аналог: URL: <https://www.calameo.-com/books/000632945a9a3c8a6dab2>

7. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. Події, факти : довідник. Ч. 3 (1980–1999) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2007. 85 с. URL: <https://www.calameo.com/books-/000632945f305be0b0cd8>

8. Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : інформ. бюл. [1999–2008] / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: О. П. Куніч та ін.]. Харків, 1999–2008. URL: <https://korolenko.kharkov.com/vydannia-biblioteky/informacini.html>

Куніч Олена Петрівна

Статтю створено 20.10.2024